

Obsah

Úvod	9
I. Sociální komunikace jako nutnost, dovednost i umění	13
1. Základní pojmy	13
1.1 Pokus o definice pojmu lidská komunikace	13
1.2 Jednotlivé typy a formy komunikace.....	15
1.3 Komunikační modely	18
1.4 Základní komunikační funkce.....	20
1.5 Problematika komunikačního kontextu	23
1.6 Závěrečné shrnutí.....	25
2. Základní komunikační prostředky.....	27
2.1 Řeč a jazyk	27
2.2 Základní vlastnosti hlasu	34
2.2.1 Paralingvistické komunikační prostředky.....	36
2.3 Zásady neverbální komunikace	39
2.4 Jednotlivé složky neverbální komunikace	42
2.5 Závěrečné shrnutí.....	51
3. Situace jako základní komunikační událost.....	53
3.1 Stavební prvky komunikační situace.....	53
3.2 Síla komunikujícího jedince.....	55
3.3 Zásady funkční komunikační výměny	61
3.4 Komunikační bariéry.....	64
3.5 Závěrečné shrnutí.....	67
4. Vybrané podoby interpersonální komunikace	69
4.1 Rozhovor jako forma interpersonální komunikační výměny.....	69
4.1.1 Problematika pracovního rozhovoru.....	71
4.2 Stručná charakteristika specifických dialogických žánrů	76
4.3 Řečnické triky a protitriky	80
4.4 Závěrečné shrnutí.....	83

II. Historické podoby rétoriky	85
1. Rétorika v antickém světě.....	85
1.1 Rétorika ve starověkém Řecku	85
1.1.1 Druhy řečí.....	86
1.1.2 Kdo to byli sofisté	88
1.1.3 Spor rétoriky a filozofie	91
1.1.4 Aristoteles a jeho pohled na rétoriku.....	95
1.2 Rétorika v helénistickém období.....	102
1.3 Rétorika ve starověkém Římě.....	104
1.3.1 Cicero jako vzor klasického řečníka i teoretika	107
1.3.2 Rétorika v době římského císařství.....	110
1.3.3 Řečnické osobnosti císařského Říma.....	112
1.4 Závěrečné shrnutí.....	116
2. Rétorika ve středověku	118
2.1 Křesťanský středověk.....	118
2.1.1 Specifické rysy středověké rétoriky	119
2.1.2 Školství ve středověku	122
2.2 Proudy středověké rétoriky.....	124
2.2.1 Kazatelská rétorika.....	127
2.2.2 Diktaminová rétorika	130
2.2.3 Poetrie – verš ve službách rétoriky	131
2.3 Rétorika Říše východořímské	132
2.4 Závěrečné shrnutí.....	132
3. Rétorika renesance.....	134
3.1 Podoba renesanční rétoriky	134
3.2 Proměna zámrů – dopis, rada, dialog	136
3.3 Vybraní představitelé renesanční rétoriky.....	137
3.3.1 Reformátoři univerzitní výuky	137
3.3.2 Erasmus Rotterdamský	138
3.4 Závěrečné shrnutí.....	142
4. Církev a rétorika.....	144
4.1 Podoby kazatelské rétoriky	144
4.1.1 Protestantská rétorika.....	145
4.1.2 Českobratrská rétorika	150
4.2 Závěrečné shrnutí	151
5. Rétorika 17.-19. století.....	153
5.1 Důvody odmítání rétoriky	153
5.1.1 Kritika rétoriky vědci a filozofové.....	154

5.2	Klasicistní rétorika	155
5.3	Filozofové 19. století a rétorika	158
5.4	Situace v Čechách	161
5.4.1	Periodizace procesu národního obrození	162
5.4.2	Josef Jungmann	164
5.4.3	Česká rétorika ve 2. polovině 19. století	167
5.5	Závěrečné shrnutí	171
III.	Teorie a praxe moderní rétoriky	173
1.	Umění mluvit	173
1.1	Řečnické umění v proudu času	173
1.2	Jak nahlížet na moderní rétoriku	174
1.3	Antický odkaz dnešku	176
1.4	20. století – století renesance rétoriky	178
1.5	Závěrečné shrnutí	180
2.	Podoby řečnických vystoupení	181
2.1	Charakteristika veřejných projevů	181
2.2	Rozdělení řečnických žánrů	184
2.2.1	Přehled základních monologických řečnických útvarů	187
2.3	Umění moderních prezentací	192
2.4	Závěrečné shrnutí	196
3.	Zásady motivované práce s jazykovými prostředky	198
3.1	Tvorba řečnického textu	198
3.1.1	Fáze onomatologické procedury	199
3.1.2	Fáze syntaktická	204
3.2	Specifické řečnické prostředky	207
3.2.1	Charakteristika specifických řečnických prostředků	207
3.2.2	Dělení specifických řečnických prostředků	210
3.3	Závěrečné shrnutí	214
4.	Kultura mluveného projevu	216
4.1	Zásady správného ovládání dechu	216
4.2	Zásady správné artikulace	218
4.3	Modulační procedura tvorby řečnického projevu	220
4.4	Závěrečné shrnutí	222
5.	Řečnické vystoupení jako typ komunikace ve stresu	224
5.1	Projevy stresového mechanismu	224
5.2	Metody zvládání trémy	226
5.3	Závěrečné shrnutí	229

6.	Jednotlivé fáze rétorického procesu	230
6.1	Volba tématu a zformulování cíle projevu	230
6.2	Analýza publiku	231
6.3	Propracování hlavní stati	232
6.4	Stanovení úvodu a závěru projevu	235
6.5	Nácvik přednesu	237
6.6	Samotné řečnické vystoupení.....	242
6.7	Závěrečné shrnutí	245
7.	Osobnost řečníka	246
7.1	Celkový dojem	246
7.1.1	Tvorba image	248
7.2	Typologie řečníků.....	249
7.3	Řečník a publikum	251
7.4	Zpětná vazba jako korekce komunikace	254
7.5	Závěrečné shrnutí	257
	Příloha: Sebeanalýza řečníkova vystoupení.....	258
	Poznámky	260
	Klíčová slova a význam jejich užití.....	272
	Seznam použité literatury.....	284